

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 298/2019 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen huoltajakertymästä syntyvyyden tueksi

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Sari Essayahin /kd ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 298/2019 vp:

Aikooko hallitus selvittää, voiko lapsiluku vaikuttaa positiivisesti lapsia hoitavien vanhempien eläkekertymään seuraavan eläkeuudistuksen yhteydessä?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Eläkettä karttuu työansioden lisäksi tietyiltä palkattomilta ajoilta. Työeläkelakien mukaan eläkettä karttuu vanhempainpäivärahojen perusteella (äitiys-, erityisäitiys-, isyys- ja vanhempainraha). Eläkekarttuman perusteena on päivärahan perusteena oleva työtulo, kuitenkin aina vähintään 741,96 euroa kuukaudessa (vuoden 2019 tasossa). Vanhempainpäivärahojen perusteella karttuneet eläkkeet rahoitetaan työeläkemaksuilla.

Valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain (644/2003) perusteella karttuu eläkkeeseen verrattavaa etuutta. Oikeus etuuteen on vanhemmalla, joka alle kolmivuotiaan lapsensa hoitamisen vuoksi on estynyt tekemästä ansiotyötä ja saa lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (1128/1996) mukaista tukea tai vastaavaa Ahvenanmaan maakuntalainsäädännön mukaista lapsen kotihoidon tukea. Etuutta karttuu lapsenhoidosta saman kiinteän euromäärän mukaan (741,96 euroa/kk vuoden 2019 tasossa). Valtio vastaa alle kolmivuotiaan lapsen hoidon ajalta karttuneiden etuusosien rahoituksesta.

Palkattomat ajat oikeuttavat eläkkeeseen, jos henkilöllä on ennen eläketapahtumavuoden alkua työeläkelakien mukaan vakuutettuja työansioita vähintään 17 807,01 euroa (vuoden 2019 tasossa). Sama euromääräinen edellytys koskee myös lapsenhoidon ajalta karttunutta etuutta.

Palkattomien aikojen eläkekarttuman tarkoituksena on lähtökohtaisesti korvata sitä eläkekarttunutta, joka työntekijällä on jäänyt saamatta ansiotulojen puuttumisen vuoksi. Kirjallisessa kysymyksessä ehdotettua huoltajakertymää maksettaisiin esitetyn mukaan ajalta, jolloin lapsesta maksetaan lapsilisää vanhempainraha- ja kotihoidontukikautta lukuun ottamatta. Huoltajakertymään voisi siis olla oikeus samalta ajalta, jolta henkilölle karttuu eläkettä kokopäivätyön perusteella.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 298/2019 vp

Jos eläkettä karttuisi lapsilisän perusteella, tilanne olisi siten erilainen kuin vanhempainpäivärahan ja kotihoidontuen ajalta, joissa eläkkeen karttumisen perusteena on pääsääntöisesti poissaolo työstä.

Edellinen suuri eläkeuudistus on tehty vuonna 2017. Eläkejärjestelmän tulevien uudistusten yhteydessä tullaan tarkastelemaan erilaisia vaihtoehtoja vastata yhteiskunnassa tapahtuneiden muutosten, kuten syntyvyyden laskun, vaikutuksiin.

Helsingissä 25.11.2019

Sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen